

**Huvudman**

Haninge kommun  
haningekommun@haninge.se

**Beslut**

Datum 2025-01-21

Dnr SI 2024:5645

Sida 1 (16)

## Ärendet

Tillsyn av grundskolan Utö skola i Haninge kommun

## Beslut

### Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Haninge kommun att senast den **30 april 2025** ha vidtagit nedan angivna åtgärder avseende brister rörande garanterad undervisningstid, utredning av ordningsstörande beteende och planen mot kränkande behandling samt senast den **11 augusti 2025** ha vidtagit nedan angivna åtgärder avseende brister rörande undervisningen bedrivs under ledning av lärare, eleverna undervisas av legitimerade och behöriga lärare och betygsättning.

Om Haninge kommun inte följer detta föreläggande kan mer ingripande sanktioner komma att aktualiseras.

Beslutet om föreläggande gäller omedelbart och får inte överklagas (26 kap. 10 § samt 28 kap. 2 och 18 §§ skollagen).

### Haninge kommun ska vidta följande åtgärder

Garanterad undervisningstid

1. Se till att eleverna i årskurs 3, 4, 5, 8 och 9 får minst den garanterade undervisningstiden i ämnena engelska, matematik, naturorienterande ämnen (NO), samhällsorienterande ämnen (SO) och svenska. Huvudmannen ska den 30 april 2025 inkomma med redovisning för hur undervisningen är organiserad utifrån skolans scheman och hur undervisningen är schemalagd under vårterminen 2025 utifrån huvudmannens beslutade timplan. (10 kap. 5 § skollagen samt 9 kap. 3 § och bilaga 1 till skolförordningen [2011:185].)

Undervisningen bedrivs under ledning av lärare

1. Se till att undervisningen i idrott och hälsa och musik bedrivs under ledning av lärare. Huvudmannen ska inkomma med en redovisning den 11 augusti 2025 för hur idrott och hälsa och musik bedrivs under ledning av lärare. Redovisningen ska innehålla uppgifter om

vilka lärare som leder undervisningen och lärarnas kompetens.  
(1 kap. 3 § och 5 kap. 2 § skolförordningen [2011:185].)

#### Eleverna undervisas av legitimerade och behöriga lärare

1. Se till att eleverna undervisas av legitimerade och behöriga lärare i musik och idrott och hälsa om inte någon av skollagens undantagsregler är tillämpliga. Huvudmannen ska inkomma med annonser från samtliga rekryteringsförsök som genomförts under perioden från den 21 januari 2025 till den 6 augusti 2025. Denna dokumentation ska ges in i samband med huvudmannens redovisning av vidtagna åtgärder den 11 augusti 2025. Om huvudmannen avser att för undervisningen använda lärare utan legitimation eller utan rätt behörighet, ska huvudmannen inkomma med en motivering till varför aktuella lärare är lämpliga att bedriva undervisningen och i så stor utsträckning som möjligt har en utbildning som motsvarar den utbildning som är behörighetsgivande. Inkom även med underlag som styrker deras erfarenhet och utbildningsbakgrund. (2 kap. 13 och 18 §§ skollagen.)

#### Utredning av ordningsstörande beteende

1. Se till att rektorn startar en utredning av en elevs ordningsstörande beteende om denna vid upprepade tillfällen stört ordningen. Rektorn ska även se till att en utredning om en elevs behov av särskilt stöd inleds om det finns förutsättningarna för en sådan utredning. Vidare ska rektorn se till att åtgärder genomförs för att få eleven att ändra sitt beteende. Huvudmannen ska dokumentera hur många sådana utredningar som genomförts under perioden från den 21 januari 2025 till den 25 april 2025 och dokumentationen ska ges in till Skolinspektionen den 30 april 2025. (5 kap. 9 och 10 §§ skollagen.)

#### Betygsättning

1. Se till att beslut om betyg, när undervisningen bedrivs av lärare utan lärarlegitimation, fattas tillsammans med en lärare som är legitimerad. Detta gäller inte om undantag från bestämmelsen är tillämpligt. Huvudmannen ska inkomma med samtliga betygs kataloger från vårterminen 2025 senast den 11 augusti 2025. (3 kap. 16 § skollagen, 6 kap. 3–6 §§ skolförordningen.)

#### Planen mot kränkande behandling

1. Se till att det bedrivs ett målinriktat arbete mot kränkande behandling på Utö skola. I verksamhetens plan mot kränkande behandling ska det framgå i vilka delar den rör verksamheten vid Utö skola. (6 kap. 6 § skollagen.)
2. Se till att planen mot kränkande behandling innehåller en översikt över de åtgärder som ska påbörjas eller genomföras under det kommande året för att förebygga och förhindra kränkande behandling samt innehåller en redogörelse över hur tidigare års åtgärder har genomförts på Utö skola. (6 kap. 6 och 8 §§ skollagen.)
3. Se till att planen mot kränkande behandling upprättas, följs upp och ses över under medverkan av eleverna. En reviderad plan mot kränkande behandling ska ges in till Skolinspektionen senast den 30 april 2025. (2 § förordningen [2006:1083] om barns och elevers deltagande i arbetet med en plan mot kränkande behandling.)

### Anmärkning

Skolinspektionen tilldelar med stöd av 26 kap. 11 § skollagen Haninge kommun en anmärkning avseende brister rörande extra studietid. Haninge kommun ska senast den **30 april 2025** vidta de åtgärder som huvudmannen bedömer är nödvändiga för att avhjälpa påtalad brist. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas för Skolinspektionen.

Beslutet om anmärkning får inte överklagas (28 kap. 2 och 18 §§ skollagen).

### Redovisning av åtgärder

Redovisningen av de vidtagna åtgärderna skickas via e-post till skolinspektionen.stockholm@skolinspektionen.se, eller per post till Skolinspektionen, Box 23069, 104 35 Stockholm. Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för ärendet (SI 2024:5645) i de handlingar som sänds in.

## Om ärendet

Skolinspektionen har utifrån myndighetens risk- och väsentlighetsanalys hösten 2024 inlett en tillsyn av Utö skola, som är en F-9 skola i Haninge kommun. På skolan finns förskoleklass samt årskurserna 3, 4, 5, 6, 8 och 9.

I tillsynen har Skolinspektionen kontrollerat om verksamheten vid Utö skola följer gällande bestämmelser om garanterad undervisningstid, undervisning bedrivs under ledning av lärare, eleverna undervisas av

legitimerade och behöriga lärare, extra studietid, utredning av ordningsstörande beteende och betygsättning.

Tillsynen har genomförts genom intervjuer med elever, lärare, personal i elevhälsan och rektorn samt lektionsobservationer den 19 och den 20 november 2024. Som en del av tillsynen har även dokumentation granskats bland annat anställningsavtal och lärarlegitimationer, betygskatalogen och klasscheman. Huvudmannen har yttrat sig över allt material av betydelse för beslutet.

## Motivering av beslutet

Huvudmannen ansvarar för att utbildningen genomförs i enlighet med bestämmelserna i skollagen, föreskrifter som har meddelats med stöd av skollagen och de bestämmelser för utbildningen som kan finnas i andra författningar (2 kap. 8 § skollagen). Vidare ska huvudmannen se till att nödvändiga åtgärder vidtas om det framkommer att det finns brister i verksamheten (4 kap. 7 § skollagen).

## Föreläggande

### Garanterad undervisningstid

#### Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Skolinspektionen har vid tillsynen tagit del av och granskat Utö skolas timplan, klasscheman och lärarscheman för höstterminen 2024.

Av skolans timplan framgår bland annat elevernas garanterade undervisningstid i form av minuter per vecka i respektive ämne per årskurs. Huvudmannen har vid två tillfällen kommit in med klasscheman och lärarscheman för Utö skola. De senaste klasscheman och lärarscheman lämnades in den 30 oktober 2024

Av timplanen framgår att eleverna i årskurs 8 och 9 ska få 165 minuter svenskundervisning i veckan per årskurs. Av klasschemana framkommer det att eleverna i årskurs 8 och 9 är schemalagda på olika ämnen på måndagar beroende på om eleverna reser med färjan eller ej. De elever som reser med färjan har lektion på färjan samtidigt som eleverna som bor på Utö har lektion på skolan på Utö. Eleverna som inte undervisas på färjan har 160 minuter svenska per vecka medan eleverna som undervisas på färjan endast har 90 minuter svenska per vecka då de på måndagar undervisas i matematik på färjan. Rektorn bekräftar i intervju att skolan följer timplanen, men att klasscheman ibland behöva revideras så att de stämmer överens med färjans tider.

Av intervjuer med lärare och elever framgår att samtliga elever i årskurs 8 reser med färjan, men att endast några elever i årskurs 9 reser med färjan. Rektorn uppger att det har blivit ett tryckfel i schemana och att samtliga elever, oberoende av om de reser med färjan eller har lektion på Utö, ska undervisas i svenska på måndags- och tisdagsmorgnar. Av Skolinspektionens lektionsobservation på färjan tisdagsmorgonen den 19 november 2024 framgår dock att flera av eleverna arbetade med matematikuppgifter trots att det står svenska i elevernas scheman.

Vidare framgår det av klassschemana för årskurserna 3, 4, 5, 8 och 9 och i lärarscheman att det är en lärare som vid flera tillfällen undervisar eleverna i ämnena svenska, matematik, engelska, NO och SO samtidigt. Vid flera tillfällen undervisar också läraren klasserna i olika ämnen, till exempel undervisar läraren på onsdagar mellan klockan 09:30 och 10:30 eleverna i årskurs 3 i NO, eleverna i årskurserna 4 och 5 i svenska och eleverna i årskurserna 8 och 9 i SO.

Av Skolinspektionens lektionsobservationer på tisdagen den 19 november 2024 framgår att eleverna i årskurserna 4 och 5 enligt schemana skulle undervisas i engelska, men att läraren istället undervisade eleverna i SO. Vidare observerades att vissa av eleverna i dessa årskurser arbetade med andra ämnen på lektionen än engelska eller SO.

Lärare och eleverna uppger i intervju att skolans aktuella scheman inte följs och att eleverna i stället studerar efter en planeringsbok som läraren själv har skapat. Läraren uppger vidare att enligt planeringsboken har varje elev en veckoplanering och att läraren har avstämningar två gånger i veckan med eleverna. Eleverna i årskurserna 3, 4 och 5 har en individuell planering och eleverna i årskurserna 8 och 9 har en gemensam planering. Läraren uppger vidare att hen bedriver en läromedelsdriven undervisning och att planeringen är en uppskattning utifrån hur lång tid läraren tror att uppgiften tar. Läraren uppger vidare att hen utgår ifrån timplanen, och att schemat sedan stämmer överens med timplanen, därefter görs det en uppskattning av vad som är rimligt och vad som är lagom utmanande för eleven. Läraren tillägger, i huvudmannens synpunkter på Skolinspektionens tjänsteanteckning från skolbesöket, att om eleven har klarat sin uppgift snabbare än vad läraren har planerat får eleven en extrauppgift.

Eleverna uppger att de själva får välja vilket ämne de vill arbeta med på lektionerna så länge de blir klara med alla sina uppgifter i planeringsboken i slutet av veckan. Eleverna berättar vidare att de kan välja att arbeta med svenska och engelska en dag och sedan de andra ämnena i slutet av veckan. Läraren bekräftar i intervju att eleverna får arbeta med uppgifter i ämnen som de inte är klara med, fast det står något annat ämne på schemat. Läraren uppger vidare att undervisningen är uppbyggd utifrån att eleverna arbetar i boken och att läraren går runt och hjälper eleverna. Läraren

tillägger att hen inte håller i så många genomgångar med eleverna utan att det i stället blir individuella genomgångar om eleverna behöver hjälp med något.

Rektorn uppger i intervju att han känner till lärarens planeringsbok men att skolan ska hålla sig till timplanen och de aktuella klassscheman.

### **Rättslig reglering**

Den totala undervisningstiden för varje elev i grundskolan ska vara minst 6 890 timmar (10 kap. 5 § skollagen).

Bestämmelser om fördelning av den garanterade undervisningstiden (timplan) finns i bilaga 1 till skolförordningen. Huvudmannen får besluta om ytterligare undervisningstid utöver den garanterade undervisningstiden. Huvudmannen beslutar efter förslag av rektorn om fördelning mellan årskurserna av undervisningstiden (9 kap. 3 och 4 §§ skolförordningen).

Av förarbeten till skollagen framgår att en viktig förutsättning för att eleverna ska kunna nå kunskapskraven är att de får de undervisningstimmar som anges i timplanen (prop. 2016/17:143, s. 17).

### **Skolinspektionens bedömning**

Skolinspektionen bedömer att Haninge kommun inte fullföljer sin skyldighet att säkerställa att eleverna i årskurserna 3, 4, 5, 8 och 9 vid Utö skola får sin garanterade undervisningstid i ämnena svenska, engelska, matematik, SO och NO enligt timplanen för grundskolan.

Av utredningen framgår att eleverna i årskurs 8 och 9 ska få 165 minuter undervisning i svenska per vecka enligt skolans timplan. Visserligen har huvudmannen säkerställt att skolans timplan innehåller tillräckligt med undervisningstid för att eleverna ska kunna få sin garanterade undervisningstid. Enligt schemana har eleverna som reser med färjan dock endast 90 minuter undervisningstid i svenska per vecka, vilket inte stämmer överens med undervisningstiden enligt skolans timplan och är cirka 29 procent mindre undervisningstid jämfört med elevernas garanterade undervisningstid enligt timplanen för grundskolan.

Av utredningen framgår det vidare att läraren inte undervisar eleverna i årskurserna 3, 4, 5, 8 och 9 i enlighet med schemana i ämnena engelska, matematik, NO, SO och svenska. Undervisningen är i stället uppbyggda på så sätt att eleverna arbetar utifrån en planeringsbok och eleverna får i vissa fall själva välja vilka ämnen de ska läsa på lektionerna. Enligt läraren motsvarar uppgifterna i planeringsboken en viss undervisningstid och uppgifterna är planerade efter de minuter som framgår av timplanen.

Av skollagen framgår att elever i grundskolan är garanterade en viss undervisningstid och fördelning av den garanterade undervisningstiden på ämnen framgår av timplanen för grundskolan. En viktig förutsättning för att eleverna ska kunna uppfylla kunskaps- och betygskriterierna är att de får de undervisningstimmar som anges i timplanen. Det innebär att huvudmannen för skolan är skyldig att se till att eleverna i varje ämne får minst den tid som anges i timplanen för grundskolan. Undervisningstiden ska användas för att eleverna ska utvecklas så långt som möjligt inom de olika ämnena utifrån respektive ämnes syfte och centrala innehåll. Utifrån att elever arbetar i olika takt kan ett visst antal uppgifter inte utgöra grund för beräkning av den garanterade undervisningstiden. Mot denna bakgrund och utifrån hur undervisningen genomförs bedömer Skolinspektionen att huvudmannen inte kan säkerställa att eleverna i årskurserna 3, 4, 5, 8 och 9 ges den garanterade undervisningstiden i ämnena engelska, matematik, NO, SO och svenska.

### **Undervisningen bedrivs under ledning av lärare**

#### **Omständigheter som ligger till grund för bedömningen**

Skolinspektionen har vid tillsynen tagit del av och granskat skolans klasscheman för höstterminen 2024 och anställningsavtal för personalen som undervisar på Utö skola.

Av anställningsavtalen framgår att lärare som undervisar eleverna i idrott och hälsa har en tillsvidareanställning som fritidsledare i Haninge kommun. Av klasscheman framkommer att läraren är den undervisande läraren i idrott och hälsa för eleverna i årskurserna 3–9 vid skolan.

Det framgår vidare av anställningsavtalen att läraren som undervisar eleverna i musik har en tillsvidareanställning som vaktmästare i Haninge kommun. Av skolans klasscheman framgår att läraren är den undervisande läraren i musik för eleverna i årskurserna 3–9 vid skolan.

#### **Rättslig reglering**

Av skollagen definieras undervisning som processer som på lektioner eller vid andra lärtillfällen leds av lärare mot mål som anges i förordningar och andra författningar som ansluter till skollagen och som syftar till utveckling och lärande genom att elever inhämtar och utvecklar kunskaper och värden (1 kap. 3 § skollagen).

Eleverna ska genom strukturerad undervisning ges ett kontinuerligt och aktivt lärarstöd i den omfattning som behövs för att skapa förutsättningar för att eleverna ska uppfylla de kriterier för bedömning av kunskaper eller

betygskriterier som minst ska uppfyllas och i övrigt utvecklas så långt som möjligt inom ramen för utbildningen (5 kap. 2 § skolförordningen).

En legitimerad lärare har ansvar för den undervisning som han eller hon bedriver (2 kap. 15 § skollagen).

Av förarbeten till skollagen framgår att legitimerade lärare har ett individuellt ansvar för den undervisning som han eller hon bedriver och ska kunna ställas till svars vid eventuella brister i den professionella yrkesutövningen. Lärare som inte är legitimerade har självfallet också ett ansvar för att bedriva en så bra undervisning som möjligt, men i dessa fall är det rektorn som ytterst är ansvarig (prop. 2010/11:20 s. 82).

### **Skolinspektionens bedömning**

Skolinspektionen bedömer att Haninge kommun inte fullföljer sin skyldighet att säkerställa att undervisningen vid Utö skola bedrivs under ledning av lärare i alla ämnen.

Av utredningen framgår att undervisningen i idrott och hälsa och musik i årskurserna 3–9 bedrivs av personal som inte har anställning som lärare vid skolan.

Av skollagen framgår att undervisning ska ledas av lärare. Att undervisningen i idrott och hälsa och musik bedrivs av personal som inte är anställda som lärare innebär att huvudmannen inte uppfyller kraven på lärarledd undervisning i dessa ämnen.

### **Eleverna undervisas av legitimerade och behöriga lärare**

#### **Omständigheter som ligger till grund för bedömningen**

Skolinspektionen har vid tillsynen tagit del av och granskat skolans scheman för höstterminen 2024, anställningsavtal för personalen som undervisar på skolan, personalens lärarlegitimationer och rekryteringsannonser.

Av anställningsavtalen och personalens lärarlegitimationer framgår att personal som är tillsvidareanställda som lärare har lärarlegitimation och personal som är anställda som lärare och är olegitimerade är visstidsanställda. Det finns även tillsvidareanställd personal som undervisar som inte är anställd som lärare.

Av utredningen framgår vidare att läraren som undervisar eleverna i ämnena bild, matematik och svenska i årskurs 4, 5, 6, 8 och 9 samt i ämnena engelska, NO och SO i årskurs 6 är olegitimerad. Av inlämnade rekryteringsannonser framgår att skolan har försökt att rekrytera en legitimerad och behörig lärare till tjänsten. I intervju med rektor



framkommer att det fanns en behörig sökande, men att den läraren sedan valde att ta en annan tjänst i en annan kommun. Med anledning av detta anställdes den obehöriga läraren för ett år till.

Av anställningsavtalen framgår även att två personal inte är anställda som lärare. Personalen som undervisar eleverna i idrott och hälsa i årskurserna 3–9 har en tillsvidareanställning som fritidsledare och personalen som undervisar eleverna i musik i årskurserna 3–9 har en tillsvidareanställning som vaktmästare. Dessa personer saknar lärarlegitimation. I intervju uppger rektorn att det finns lärare inom huvudmannens organisation som är legitimerade och behöriga inom idrott och hälsa respektive musik. De legitimerade lärarna har dock inte utrymme i sin tjänst att undervisa på Utö skola men de stöttar den undervisande personalen. Rektorn uppger vidare att det inte gjordes några rekryteringsförsök för tjänsterna till höstterminen 2024 för att han ansåg att personalen kunde fortsätta att undervisa. Personen som undervisar i idrott och hälsa började på skolan innan rektorn och de har sedan dess haft flera samtal och rektorn har ansett att hen kan fortsätta undervisa i idrott och hälsa. Vad gäller personen som undervisar i musik uppger rektorn att han anser att hen är kunnig i ämnet musik samt att hen också får stöd av en legitimerad lärare inom huvudmannens organisation.

### **Rättslig reglering**

Endast den som har legitimation som lärare och är behörig för viss undervisning får som huvudregel bedriva undervisningen (2 kap. 13 § skollagen).

Om det inte finns någon att tillgå inom huvudmannens organisation som uppfyller kraven enligt 2 kap. 13 § skollagen eller om det finns något annat särskilt skäl med hänsyn till eleverna, får en annan lärare bedriva undervisningen. En sådan lärare ska vara lämplig att bedriva undervisningen, och i så stor utsträckning som möjligt ha en utbildning som motsvarar den utbildning som är behörighetsgivande. En sådan person får bedriva undervisning under högst ett år i sänder (2 kap. 18 § skollagen).

Endast den som har legitimation får anställas som lärare eller förskollärare i skolväsendet utan tidsbegränsning (2 kap. 20 § skollagen).

Om det saknas en lärare med legitimation och rätt behörighet inom organisationen kan huvudmannen låta en annan lärare bedriva undervisningen, under förutsättning att denna person har tillräcklig kompetens och är lämplig för det. Finns det ingen sådan person inom huvudmannens organisation bör huvudmannen göra ansträngningar för att rekrytera en legitimerad och behörig lärare. Visar det sig sedan saknas sökande med legitimation och rätt behörighet får en annan lärare tillfälligt bedriva undervisningen (prop. 2010/11:20 s. 84).

Av förarbetet till skollagen framgår bland annat att regeringen anser att det är nödvändigt att en huvudman i vissa fall tillåts göra undantag från skyldigheten att använda lärare som har en utbildning som är avsedd för den utbildning som de ska bedriva. För att en undantagssituation ska anses föreligga ska det som huvudprincip antingen saknas lärare som har en utbildning avsedd för den undervisning de ska bedriva eller finnas särskilt skäl med hänsyn till eleverna eller barnen. Ett särskilt skäl för att göra undantag från huvudregeln att använda sig av en utbildad lärare i undervisningen kan vara till exempel missbruksproblem (prop. 2009/10:165 s. 267 f).

### **Skolinspektionens bedömning**

Skolinspektionen bedömer att Haninge kommun inte fullföljer sin skyldighet att säkerställa att eleverna i årskurserna 3–9 vid Utö skola ges undervisning av legitimerade och behöriga lärare i alla ämnen.

Av utredningen framgår att huvudmannen försökt rekrytera en legitimerad och behörig lärare för undervisningen i ämnena bild, matematik och svenska i årskurs 4, 5, 6, 8 och 9 samt i ämnena engelska, NO och SO i årskurs 6 där undervisningen bedrivs av en lärare som saknar lärarlegitimation. Av utredningen framgår att det var en legitimerad och behörig lärare som sökte tjänsten, men att personen valde en annan tjänst. Skolinspektionen bedömer mot bakgrund av att huvudmannen har försökt att rekrytera en legitimerad och behörig lärare för tjänsten att det därmed inte föreligger någon brist i arbetet med att se till att undervisningen bedrivs av en legitimerad och behörig lärare i dessa ämnen.

Av utredningen framgår dock att huvudmannen inte försökt rekrytera lärare för undervisningen i ämnena idrott och hälsa och musik trots att skolan saknar lärare med legitimation och behörighet i dessa ämnen. Det har inte heller framkommit att det finns särskilda skäl för att inte rekrytera legitimerade och behöriga lärare i dessa ämnen. Mot denna bakgrund bedömer Skolinspektionen att det är en brist att huvudmannen inte sett till att undervisningen i ämnena idrott och hälsa och musik bedrivs av legitimerade och behöriga lärare.

### **Utredning av ordningsstörande beteende**

#### **Omständigheter som ligger till grund för bedömningen**

Elever och lärare uppger i intervjuer att det är i vart fall tre elever som upprepat stör ordningen i årskurs 6 på skolan. Elever uppger att vissa av eleverna kallar andra elever för fula ord och att eleverna stör varje dag. Lärare uppger att eleverna stör i klassrummet genom att bland annat vara

högljudda, springa runt i klassrummet och verbalt kränka andra elever och lärare.

Läraren uppger vidare att rektorn är välinformerad om eleverna då hen informerade rektorn första gången redan i september 2023 om att eleverna stör ordningen genom att rapportera i skolans digitala verktyg som är avsedd för detta. Vidare uppger läraren att två av eleverna har blivit utredda för särskilt stöd för två till tre år sedan.

Representant för elevhälsan uppger i intervju att de tre eleverna är kända för elevhälsan genom att det finns anmälningar i det digitala verktyget avseende eleverna och att eleverna har diskuterats på elevkonferenser och med elevhälsoteamet. Representant för elevhälsan uppger vidare att en av eleverna är under utredning för särskilt stöd och att det för en annan elev har gjorts en pedagogisk kartläggning 2019 som uppdaterades senast 2020, därefter har det inte gjorts någon mer utredning. Det har inte fattats något beslut om särskilt stöd för eleven utan eleven har insatser i form av extra anpassningar. Vad gäller den tredje eleven har det inte gjorts någon form av utredning då elevens problematik inte är kunskapsmässig.

Rektorn uppger i intervju att han har kännedom om eleverna. Rektorn uppger vidare att det inte har startats någon utredning av ordningsstörande beteende avseende någon av eleverna på skolan.

### **Rättslig reglering**

Om en elev i grundskolan vid upprepade tillfällen stört ordningen eller uppträtt olämpligt eller om eleven gjort sig skyldig till en allvarigare förseelse, ska rektorn se till att saken utreds. Samråd ska ske med elevens vårdnadshavare. Om förutsättningarna för en utredning om särskilt stöd enligt 3 kap. 7 § skollagen är uppfyllda ska även en sådan utredning inledas. Vidare ska rektorn, med utgångspunkt i vad som har framkommit vid en utredning om ordningsstörande beteende, se till att åtgärder genomförs för att få eleven att ändra sitt beteende (5 kap. 9 och 10 §§ skollagen).

### **Skolinspektionens bedömning**

Skolinspektionen bedömer att Haninge kommun inte fullföljer sin skyldighet att säkerställa att ordningsstörande beteende utreds vid Utö skola.

Av utredningen framgår att det finns i vart fall tre elever på skolan som upprepat stör ordningen i klassrummet och att detta är känt av lärare, rektorn och elevhälsan. Vidare framgår att rektorn inte startat några utredningar med anledning av att eleverna upprepat stört ordningen.

Av skollagen framgår att rektorn ska utreda elevers ordningsstörande beteende och vidta åtgärder för att få eleverna att ändra sitt beteende om elever vid upprepade tillfällen stört ordningen.

Det är viktigt att skolan startar utredningar om ordningsstörande beteende för att utreda orsaken till beteendet och att sätta in åtgärder för att elevens ordningsstörande beteende ska upphöra. Det kan vara särskilda stödåtgärder eller disciplinära åtgärder. Att skolan inte utrett orsaken till eleverna upprepat stört ordningen är en brist.

## **Betygsättning**

### **Omständigheter som ligger till grund för bedömningen**

Skolinspektionen har vid tillsynen tagit del av och granskat skolans betygs kataloger för höstterminen 2023 och vårterminen 2024.

Av betygs katalogerna framgår att olegitimerade lärare självständigt har signerat betygs katalogen för ämnena bild, idrott och hälsa och matematik i årskurserna 7, 8 och 9 höstterminen 2023 och för ämnena bild, idrott och hälsa och musik för årskurserna 7, 8 och 9 vårterminen 2024.

Av intervjuer med lärare och rektor framgår att de lärare som har bedrivit undervisningen vid den tidpunkt när betyg har satts också har fattat beslut om betyget. En av de olegitimerade lärarna uppger vidare att hen förvisso har diskuterat med en annan legitimerad lärare vid betygsättningen men att hen sedan självständigt har betygsatt eleverna. En annan olegitimerad läraren uppger att hen inte minns om hen diskuterade med någon annan lärare vid betygsättningen.

### **Rättslig reglering**

Rektorn ska se till att betyg sätts i enlighet med skollagen och andra författningar (3 kap. 14 § skollagen).

Betyg ska beslutas av den eller de lärare som bedriver undervisningen vid den tidpunkt när betyg ska sättas. Om läraren eller lärarna inte är legitimerade, ska beslutet fattas tillsammans med en lärare som är legitimerad. Kan dessa inte enas ska betyget beslutas av den legitimerade läraren under förutsättning att han eller hon är behörig att undervisa i det ämne som betyget avser. I annat fall ska betyget beslutas av rektorn (3 kap. 16 § skollagen). I 6 kap. 3–6 §§ skolförordningen finns kompletterande bestämmelser om vem som ska besluta om betyg.

### **Skolinspektionens bedömning**

Skolinspektionen bedömer att Haninge kommun inte uppfyller författningarnas krav vad gäller betygssättning vid Utö skola.

Av utredningen framgår inte annat än att de lärare som bedriver undervisningen vid den tidpunkt när betyget har satts också har betygssatt eleverna.

Av utredningen framgår det dock att lärare som saknar legitimation självständigt har fattat beslut om betyg för eleverna i ämnena bild, idrott och hälsa och matematik höstterminen 2023 och i ämnena bild, idrott och hälsa och musik vårterminen 2024.

Av skollagen framgår att om läraren inte är legitimerad ska denna fatta beslut om betyg tillsammans med en lärare som är legitimerad. Att olegitimerade lärare beslutar om betyg utan stöd av en legitimerad lärare är en brist.

### **Planen mot kränkande behandling**

#### **Omständigheter som ligger till grund för bedömningen**

Skolinspektionen har vid tillsynen tagit del av och granskat Utö skolas två senaste planer mot kränkande behandling. Planen mot kränkande behandling omfattar alla skärgårdens skolor; Dalarö, Ornö, Utö och Muskö. Av planerna för läsåret 2023/2024 och 2024/2025 framgår det att trygghetsteamets verksamhetsberättelser är snarlika. Vidare framkommer det enligt verksamhetsberättelserna vilka insatser som har satts in under föregående år, men det anges inte vid flera tillfällen vid vilken av skolorna som insatserna har satts in. Vid några tillfällen anges att insatser har satts in vid andra skolor än Utö skola. Vid ett tillfälle i planen för läsåret 2023/2024 anges att insatser har satts in på Utö skola i form av gruppstärkande övningar ledd av kuratorn. I planerna saknas en redogörelse för vilka åtgärder som avses att påbörjas eller genomföras under det pågående året på Utö skola, eller de andra skolorna.

Rektorn uppger i intervju att det ska framgå i planen att förra året arbetade kuratorn med några elever på skolan. Rektorn uppger vidare att i början av höstterminen 2024 sattes det in en bättre raststruktur på skolan mot bakgrund av att det var flera konflikter mellan elever och kuratorn inte var på plats.

Av intervjuer med lärare och rektorn framgår att elever inte medverkar i arbetet med att upprätta, se över eller att följa upp planen mot kränkande behandling.

**Rättslig reglering**

Huvudmannen ska se till att det inom ramen för varje särskild verksamhet bedrivs ett målinriktat arbete för att motverka kränkande behandling av elever (6 kap. 6 § skollagen). Huvudmannen ska se till att det varje år upprättas en plan med en översikt över de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling av elever. Planen ska innehålla en redogörelse för vilka av dessa åtgärder som avses att påbörjas eller genomföras under det kommande året. En redogörelse för hur de planerade åtgärderna har genomförts ska tas in i efterföljande års plan (6 kap. 8 § skollagen)

En plan mot kränkande behandling enligt 6 kap. 8 § skollagen ska upprättas, följas upp och ses över under medverkan av eleverna vid den verksamhet som planen gäller för. Utformningen och omfattningen av elevernas deltagande ska anpassas efter deras ålder och mognad (2 § förordningen om barns och elevers deltagande i arbetet med en plan mot kränkande behandling).

**Skolinspektionens bedömning**

Skolinspektionen bedömer att Haninge kommun inte uppfyller författningarnas krav vad gäller arbetet med planen mot kränkande behandling vid Utö skola.

Av utredningen framgår att planen mot kränkande behandling är upprättad för flera verksamheter. Planen saknar även en redogörelse vilka åtgärder för att förebygga och förhindra kränkande behandling av elever som ska påbörjas eller genomföras under kommande året. I den senaste planen mot kränkande behandling saknas det även en redogörelse för hur och vilka åtgärder som har genomförts på Utö skola. Det framgår vidare att planen inte har upprättats eller följts upp under medverkan av eleverna vid skolan.

Av skollagen framgår att det för varje verksamhet ska bedrivas ett målinriktat arbete för att motverka kränkande behandling, innefattande att det varje år upprättas en plan mot kränkande behandling. Planen ska innehålla en översikt över de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling av elever och vilka av dessa åtgärder som ska påbörjas eller genomföras under året. Planen ska också innehålla en redogörelse för hur tidigare års åtgärder genomförts.

Det framgår inte vilka delar i planen mot kränkande behandling som rör verksamheten vid Utö skola. Planen saknar även åtgärder för att förebygga och förhindra kränkande behandling av elever samt hur tidigare åtgärder genomförts. Detta är en brist.

**Val av ingripande**

Skolinspektionen får förelägga en huvudman som står under dess tillsyn att fullgöra sina skyldigheter, om verksamheten inte uppfyller de krav som följer av de föreskrifter som gäller för verksamheten (26 kap. 10 § skollagen).

Haninge kommuns verksamhet vid Utö skola uppfyller inte författningarnas krav vad gäller garanterad undervisningstid, undervisningen bedrivs under ledning av lärare, elever undervisas av legitimerade och behöriga lärare, utredning av ordningsstörande beteende, betygssättning och planen mot kränkande behandling. Det finns därför skäl att förelägga Haninge kommun att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristerna.

**Anmärkning****Extra studietid****Omständigheter som ligger till grund för bedömningen**

Skolinspektionen har vid tillsynen tagit del av och granskat skolans scheman för höstterminen 2024. Av schemana framgår att eleverna i årskurserna 4–9 har en lektion benämnd ”coaching” på onsdagseftermiddagar i 1 timme och 45 minuter.

Lärare och rektor uppger i intervjuer att lektionen ”coaching” är extra studietid för eleverna. Några av eleverna uppger att de känner till lektionen och att det är någon form av läxhjälp för eleverna.

**Rättslig reglering**

Elever i årskurs 4–9 ska erbjudas att frivilligt delta i undervisning i form av extra studietid. Erbjudandet ska omfatta minst två timmar per vecka. Undervisningen ska anordnas under eller i direkt anslutning till skoldagen vid den skolenhet eleven tillhör (10 kap. 5 a § skollagen).

**Skolinspektionens bedömning**

Skolinspektionen bedömer att Haninge kommun inte fullföljer sin skyldighet att säkerställa att eleverna i årskurs 4–9 erbjuds extra studietid vid Utö skola.

Av utredningen framgår att Utö skola erbjuder eleverna i årskurserna 4–9 extra studietid i 1 timme och 45 minuter per vecka. Av skollagen framgår att extra studietid ska omfatta minst två timmar per vecka. Att Utö skola inte erbjuder eleverna extra studietid minst två timmar per vecka är en brist.

**Val av ingripande**

Skolinspektionen får tilldela en huvudman som står under dess tillsyn en anmärkning vid mindre allvarliga överträdelser av vad som gäller för verksamheten (26 kap. 11 § skollagen). Huvudmannen är då skyldig att inom viss tid åtgärda de brister som föranlett anmärkningen (2 kap. 8 § och 4 kap. 7 § skollagen).

Haninge kommuns verksamhet vid Utö skola uppfyller inte författningarnas krav vad gäller extra studietid. Utredningen visar att eleverna vid Utö skola erbjuds extra studietid även om de inte erbjuds detta i den omfattning som de har rätt till. Mot denna bakgrund bedömer Skolinspektionen bristen som mindre allvarlig och finner därför skäl att tilldela Haninge kommun en anmärkning.

Beslutet har fattats av undervisningsrådet Joakim Öberg.

Utredaren Erica Underwood har varit föredragande i ärendet.

I ärendets slutliga handläggning har även utredaren Anna Högfors Lindståhl medverkat.